

VYUČOVANIE CUDZIEHO JAZYKA PRE KADETOV PODPOROVANÉ VÝUČBOU V LMS MOODLE

Katarína HOLOŠOVÁ

FOREIGN LANGUAGE TEACHING FOR CADETS SUPPORTED BY TEACHING IN LMS MOODLE

Abstract:

The aim of the paper is to present the results from the questionnaire which was focused on cadets' skills and their needs for improving English learning. We asked cadets from second grade in all study programmes to evaluate their confidence in listening, reading, writing and speaking skills. Cadets also express their desires to learn more vocabulary, grammar and military English. We suggest to create different online courses in moodle programme to support cadets' language performance, especially courses aimed at grammar achieving STANAG SLP 2.

Keywords: moodle, English language, cadets, grammar, vocabulary STANAG

ÚVOD

V našom príspevku sa zameriame na analýzu vedomostí a potrieb kadetov 2. ročníka všetkých študijných programov (BOŠ, VSIS, EZS,ZSZČ) s počtom 72.¹ Pýtali sme sa kadetov, akú úroveň jazyka by chceli mať v 3. a v 5. ročníku, ako hodnotia svoje zručnosti v jazyku, ktoré oblasti by potrebovali precvičovať, akým spôsobom sa sami učia mimo vyučovania v triede a akú špecifickú slovnú zásobu a gramatiku by chceli viac precvičovať.

Zároveň v príspevku chceme navrhnúť kombinovanú formu vyučovania anglického jazyka tak, aby kadetom zostali hodiny so svojím učiteľom v prezenčnej forme štúdia a moodle by bol len ako pomocný nástroj na dosiahnutie zlepšenia jazykovej úrovne kadetov. Učiteľ s jeho osobným prístupom a skúsenosťami je nenahraditeľným a osobným facilitátorom procesu učenia.

¹ V šk. roku 2023/2024 je celkový počet druhákov 73, ale jeden kadet skupiny Bezpečnosť a obrana štátu sa v tomto semestri zúčastňoval Erasmus + program v Taliansku, preto jeho odpoveď nebola zaznamenaná.

1 VYUČOVANIE CUDZIEHO JAZYKA NA AOS

Predmet **Anglický jazyk I-V** je na Akadémii ozbrojených síl (ďalej len AOS) povinný predmet pre všetky študijné programy v prvých piatich semestroch. V každom semestri majú kadeti 42 hodín výučby, celkovo teda absolvujú 210 hodín anglického jazyka. V magisterskom štúdiu sa vyučovanie cudzieho jazyka líši. V siedmom, ôsmom a deviatom semestri majú kadeti program VSIS (Vojenské spojovacie a informačné systémy) povinne voliteľný predmet **Špecializačnú odbornú prípravu VI-VIII** v rozsahu 28 hodín za semester. Spolu 84 hodín. V rovnakých semestroch kadeti programov BOŠ (Bezpečnosť a obrana štátu), EZS (Elektronické zbraňové systémy) a ZSZČ (Zbraňové systémy, zbrane a ich časti) majú možnosť vybrať si voliteľný predmet **Konverzačné cvičenia z anglického jazyka I-III** v rozsahu 28 hodín za semester. Spolu 84 hodín.

Predmet **Nemecký jazyk I-IV a Ruský jazyk I-IV** majú povinne voliteľný iba v programe BOŠ. Ostatné programy EZS, ZSZČ a VSIS neumožňujú. Niektorí kadeti by sa chceli učiť druhý cudzí jazyk. To sú najmä tí, ktorí zmaturovali z tohto jazyka alebo sa ho učili už predtým viac rokov, prípadne by druhý cudzí jazyk potrebovali pre svoju prax.

Španielsky jazyk a francúzsky jazyk sa na akadémii nevyučuje, hoci by záujem tiež bol.

1.1 Vyučovanie anglického jazyka a skúška STANAG

Počas piatich semestrov sa študenti zdokonaľujú v anglickom jazyku po odbornej, aj všeobecnej stránke. Niektoré témy sa týkajú vojenskej terminológie, iné všeobecných tém. Súčasťou vyučovania anglického jazyka je aj príprava na jazykovú skúšku podľa **normy NATO STANAG 6001** (*Standardization agreement*). Testovanie podľa tejto normy zabezpečujú testerí jazykového inštitútu. Podľa vzájomnej dohody s nimi, bolo doteraz zvykom prihlasovať všetkých tretiačov na túto skúšku v piatom semestri tak, aby v januári boli preskúšaní zo všetkých štyroch zručností (*počúvanie, rozprávanie, čítanie, písanie*).

Na Slovensku je možnosť dosiahnuť 3 úrovne: úroveň 1,2 a 3. Štandardizovaný jazykový profil (*Standardized language profile - SLP*) určuje vedomosti a zručnosti v počúvaní, rozprávaní, čítaní a písaní. Úroveň SLP 1 je porovnateľná s úrovňou SLP 2. Ekvivalentom pre úspešné zloženie skúšky SLP 2 je mať aspoň úroveň B2. Na úroveň SLP 3 by mal kadet mať vedomosti a zručnosti porovnateľné s C1. Podľa skúseností testerov zo Slovenska, ale aj ostatných krajín, úroveň SLP sa nedá porovnávať s úrovňou Európskeho referenčného rámca pre jazyky, pretože obsahuje nielen špecifickú slovnú zásobu, ale aj **špecifické zručnosti** (*deskripty*), ktoré sú opísané v STANAG 6001. Preto mnohí záujemcovia z gymnázií s certifikátom B2, ktorí požiadajú o skúšku SLP 2, túto úroveň nedosiahnu a môžu byť ohodnotení z niektorých zručností aj úrovňou 1 alebo 1+.

Deskripty STANAG 6001

Najväčším problémom pre nedosiahnutie požadovanej úrovne je nevedomosť deskriptorov a podcenenie špecifických požiadaviek, najmä úrovni SLP 2 a SLP 3. Úroveň

Survival (SLP 1) sú síce základné vedomosti na prežitie, ale týka sa to všetkých oblastí. Ak sa kandidát pri skúške nevie orientovať aspoň v jednej z nich, nedosiahne požadovanú úroveň. Podobne je to na úrovni **Functional** (SLP 2). Pri skúške je dôraz na konkrétne situácie zo života, ich opis, porovnanie, zadávanie inštrukcií, rozprávanie v minulom, prítomnom a budúcom čase. Platí to isté pravidlo ako pri SLP 1: kandidát sa musí vedieť zorientovať a reagovať v **každej** situácii, aj neznámej. Úroveň **Professional** (SLP 3) je abstraktná a tam už musí kandidát vedieť analyzovať, vytvárať hypotézy a mať prehľad v ekonomickej, kultúrnej, vedeckej, profesijnej oblasti a uvedomele filozoficky reagovať.

2 JAZYKOVÁ ÚROVEŇ KADETOV NA ZAČIATKU A KONCI ŠTÚDIA NA AKADEMII

Kadeti prichádzajú na Akadémiu ozbrojených síl z rôznych stredných škôl a s odlišnou jazykovou úrovňou. Z väčšej miery na odborných školách študenti končia maturitou s jazykom na minimálnej úrovni B1, na gymnáziách B2 a na bilingválnych gymnáziách C1. Väčšinou absolvujú maturitu z anglického jazyka, ale sú aj kadeti, ktorí úspešne zložili maturitnú skúšku aj z iného cudzieho jazyka, napríklad nemčiny alebo španielčiny.

Do roku 2015 platil služobný predpis, ktorý požadoval úroveň SLP 1 od všetkých poručíkov. Od roku 2022 je tento predpis pre poručíkov zrušený a nie je stanovená žiadna úroveň jazyka pre kadetov pri výstupe z akadémie. Po ukončení akadémie a dosiahnutí hodnosti poručík, môžu byť aj na úrovni SLP 0. Postupne by však mala nastať zmena a kadeti by mali mať v zmluve pri nástupe do ozbrojených síl napísanú v zmluve podmienku o dosiahnutí aspoň úrovne SLP 2 pre udelenie hodnosti poručík.

Pre porovnanie v Českej republike sú vojaci Univerzity obrany v bakalárskom študijnom programe pripravovaní k získaniu aspoň **úrovne 2** vo všetkých zručnostiach **v anglickom jazyku**, v magisterskom programe sú v prípade Fakulty vojenského leadershipu a Fakulty vojenských technológií k získaniu aspoň **úrovne 1** vo všetkých zručnostiach **v druhom zvolenom cudzom jazyku**. Dokonca v rámci doktorantského študijného programu sú vojaci vedení k získaniu **úrovne 3** aspoň v dvoch zručnostiach v anglickom jazyku, pričom v ostatných zručnostiach aspoň úroveň 2.

V šk. roku 2023/2024 zo 114 študentov dosiahlo 57 študentov **úroveň SLP 2**. Úroveň SLP 1 dosiahlo 54 študentov a traja študenti boli ohodnotení SLP 0. Jeden kadet mal 0+ z čítania a počúvania (rozprávanie, písanie má na úrovni 1), jeden kadet mal 0+ v rozprávaní (čítanie, počúvanie, písanie má na úrovni 1), jeden kadet mal 0+ v počúvaní (rozprávanie, písanie, čítanie má na úrovni 1). Ak kadet prichádza na akadémiu zo strednej školy s maturitou na úrovni B1, mal by byť schopný spraviť skúšku STANAG 6001 na úrovni SLP 1. Po troch rokoch od maturity však môžu vedomosti kadetov v angličtine vzrásť, ale aj klesnúť. Akadémia je vysokou školou, ktorá uplatňuje princíp samostatnosti, tvorivosti a zodpovednosti v štúdiu a ak to kadeti podcenia a neučia sa samostatne mimo vyučovacích hodín, úroveň klesá.

Problém nastáva, ak budú musieť všetci kadeti dosiahnuť úroveň SLP 2, porovnateľnú s B2. Úroveň o level vyššie sa dá dosiahnuť za približne **200-300 hodín**². Povinný predmet anglický jazyk však končí v piatom semestri skúškou STANAG. Potom sa kadeti musia učiť sami. Akadémia im poskytuje možnosť vybrať si výberový predmet *Konverzačné cvičenia z anglického jazyka I-III*, ale ten nebol doteraz otvorený kvôli nezáujmu študentov. Jeden rok mali študenti záujem, lenže sa nedosiahol ani minimálny počet (prihlásenie aspoň 5 ľudí), tak sa tento predmet neotvoril. Ak by sme aj predpokladali teoreticky záujem kadetov a výber tohto predmetu, tak za tri semestre (*Konverzačné cvičenia z anglického jazyka I-III*) absolvujú len 84 hodín a to je málo na prípravu úspešne zloženej skúšky SLP 2. Potrebovali by ešte 116-216 hodín samostatného štúdia, aby to bolo spolu **200-300 hodín**.

Čo však so študentmi, ktorí dosiahli úroveň SLP 2 v treťom ročníku a študovali na gymnáziách a bilingválnych gymnáziách, tým pádom majú aj úroveň B2 a C1 už pri príchode na akadémiu? Myslíme, že je vhodné dať im priestor na štúdium a absolvovanie aj skúšky na úrovni SLP 3. Na Slovensku im to zatiaľ posledné dva roky nebolo umožnené. Vďaka bilaterálnej dohode Slovenska s Českou republikou sa podarilo vyslať 10 študentov do Brna a piatim z nich mohli udeliť level SLP3. Jedna kadetka mala 3332+ a ostatní štyria mali dve zručnosti na úrovni 3 a dve zručnosti na úrovni 2+.

3 PROSTRIEDKY NA ZVYŠOVANIE ÚROVNE JAZYKOVÝCH ZRUČNOSTÍ

Je niekoľko dokumentov, ktoré môžu pomôcť kadetom poznať špecifiká skúšky STANAG 6001, dôkladne sa na ňu pripraviť a mať určitú jazykovú úroveň. Základný dokument, v ktorom sú opísané deskriptory jednotlivých úrovní je NATO STANDARD ATrainP-5, Language Proficiency vydaný v máji 2016. Tam si môžu kandidáti pozrieť požiadavky na rozprávanie, počúvanie, čítanie a písanie. Každá krajina si však vytvára vlastné testy a tie sa líšia vo forme, aj obsahu.

Na Slovenku je k dispozícii dokument **Učebná pomôcka k príprave na jazykovú skúšku podľa štandardizačnej dohody NATO STANAG 6001 pre úroveň SLP 1**, ktorý vydal jazykový inštitút. Chýbajú však dokumenty a informácie pre prípravu na skúšku úrovne 2 a 3. Na AOS bola však vydaná **Cvičebnica anglického jazyka** (Berniková, Lehocká, Nagyová 2016), ktorá je výraznou pomôckou na prípravu na skúšku, pretože obsahuje množstvo cvičení na slovnú zásobu, autentické príklady čítania s porozumením, zadania písomných námetov a gramatiku. V súčasnosti sa pripravuje jej nové a vylepšené vydanie.

V Českej republike je dostupná **Příručka ke zkoušce podle NATO STANAG 6001 pro uchazeče i vyučující.Krok za krokem ke STANAGu z anglického jazyka**. V príručke sa opisuje príprava na všetky 3 úrovne (SLP 1, SLP 2 a SLP 3). Príručka však nie je dostupná verejne, iba v rámci prístupu JAPA (Jazyky pro armádu - moodle program na učenie jazykov).

² Koľko hodín potrebujem na prípravu na skúšku? Dostupné z: <https://support.cambridgeenglish.org/hc/en-gb/articles/202838506-Guided-learning-hours>

Keďže nie je dostatok materiálov na prípravu, veľkou pomocou pre slovenských kadetov by bol e-learningový kurz STANAG na úrovni SLP 2, prípadne SLP 3 alebo kombinovaná forma vyučovania: prezenčná v triede s podporou výučby v moodle programe, kde veľká časť materiálov a prostriedkov na precvičovanie by sa konala v online prostredí.

4 VÝUČBA S PODPOROU LMS MOODLE

„Nie je to o technológii, je to o učení.“ Stephen Anspacher

Absenciu fyzického vyučovacieho priestoru a reálneho času s učiteľom možno nahradiť vo virtuálnom svete a asynchrónnej komunikácii s učiteľom. Dnešné technológie poskytujú veľa prostriedkov na pripojenie, flexibilitu času a miesta. Učiť sa je možné v aute, v autobuse, v kaviarni, doma alebo v práci. Obsah vyučovania je prístupný kedykoľvek.

Dôraz pri dištančnom vzdelávaní je kladený na samostatnosť študenta, učiacim procesom ho však sprevádza tútor (učiteľ). Študent samostatne alebo v tíme vypracováva úlohy a učí sa svojim tempom. Podľa výskumov vysokoškolský študent by mal tráviť domácou prípravou dvojnásobkom času v porovnaní s vyučovacou hodinou.³

Lms Moodle poskytuje prostredie, ktoré môže byť vhodným doplnkom reálneho. Študent má zverejnený sylabus s obsahom kurzu, vidí kalendár s dôležitými termínmi, dostáva informácie cez oznámenia učiteľa, emailová komunikácia umožňuje učiteľovi hromadne alebo osobitne odpovedať všetkým účastníkom kurzu, diskusné fórum slúži na vyjadrenia získaných poznatkov a vlastných názorov k téme, priestor je wiki je určený na spoluprácu, testovanie a kvízy preverujú vedomosti študenta, úlohy (assignment) pridávajú projekt, tému študentovi na vypracovanie, v pracovnej skupine študenti tímovu spolupracujú, úložný priestor obsahuje všetky potrebné dokumenty k štúdiu.

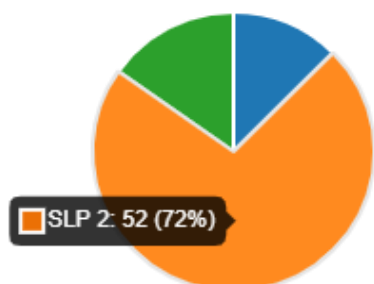
Funkcie moodle:

- Sylabus.
- Kalendár.
- Oznámenia učiteľa.
- Email účastníkom kurzu.
- Diskusné fóra.
- Wiki.
- Blog.
- Testovanie / kvízy.
- Úloha (assignment).
- Portfólio.
- Pracovné skupiny.
- Úložné priestory.

³ Odporúčané študijné pomery. 20.05.2024. Dostupné z https://learning.humboldt.edu/sites/default/files/learning/handouts/study_ratio_recommendations.pdf

4.1 Úroveň jazykového kurzu na MOODLE

V dotazníku sme sa pýtali kadetov akú úroveň jazyka by chceli mať v 3. a 5. ročníku. Len deviatim kadetom (to je 13% z ročníka) by stačila úroveň SLP1 v 3. ročníku, až 72% kadetov odpovedalo, že chcú dosiahnuť úroveň SLP 2. Jedenásti kadeti, t.j 15 % kadetov uvažujú o úrovni SLP3.

Graf 1 – SLP úrovne v 3. ročníku

Graf 2 – SLP úrovne v 5. ročníku

Zdroj: vlastné spracovanie

Čo bolo prekvapivé v 5. ročníku, len 44 % kadetov chce ostať na úrovni SLP 2. Veľa z kadetov by chcelo prejsť na vyšší level. Až 51 % chce mať úroveň SLP3. Teda predpokladáme, že kadeti majú záujem pokračovať v štúdiu angličtiny a zlepšovať sa.

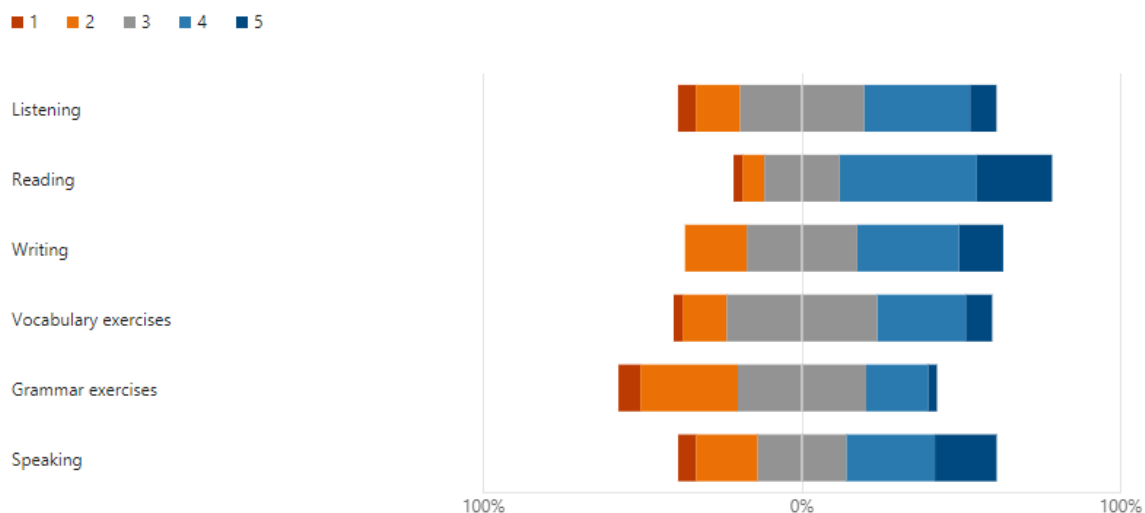
Z výsledkov vyplýva, že je potrebné pre kadetov vytvoriť **aspoň 2 kurzy**, jeden s materiálmi pre dosiahnutie úrovne SLP2 a druhý s materiálmi podporujúcimi dosiahnutie vyššej úrovne (SLP 3). V Brne má Univerzita obrany vytvorené v moodle 4 kurzy, jeden pre úroveň SLP 1, jeden pre úroveň SLP 2 a dva kurzy pre úroveň SLP 3 (jeden kurz rozdelený do dvoch častí).

5 JAZYKOVÝ KURZ NA GRAMATIKU

Kadetov sme sa tiež pýtali na ich zručnosti v anglickom jazyku. Chceli sme vedieť, ktoré oblasti im robia väčšie problémy a ktoré sú pre nich relatívne ľahké. Zobrali sme do úvahy škálu od 1-5 (od najmenej zručný po najviac zručný). Spočítali sme hodnotenia študentov v stupni 1 (najmenej zručný) a 2 (málo zručný) a uvádzame tieto percentá ako nedostatočne zvládnutú zručnosť, ktorú treba viac precvičovať. Potom sme spočítali hodnotenia študentov v stupni 4 (dosť zručný) a 5 (najviac zručný) a uvádzame tieto percentá ako zvládnuté zručnosti, ktoré kadeti viac menej ovládajú.

Pri **počúvaní** anglickej nahrávky 41,6 % kadetov by vedelo reagovať, iba 19,5 % má problémy v počúvaní. V **čítaní** až 66,7 % kadetov hodnotí túto oblasť za zvládnutú a iba 9,7% ako málo zvládnutú. **Písanie** ohodnotilo 45,8 % kadetov ako osvojené a 19,4 % sa hodnotí ako málo zručných v tejto oblasti. V **slovnej zásobe** sa 36,1 % kadetov cíti isto a zručne a 16,7 % sa hodnotí, že má malú slovnú zásobu. V **gramatike** je to najmenší počet študentov, iba 22,2 % kadetov sa cítia zruční v gramatických cvičeniach a až 37,5 % študentov má problémy

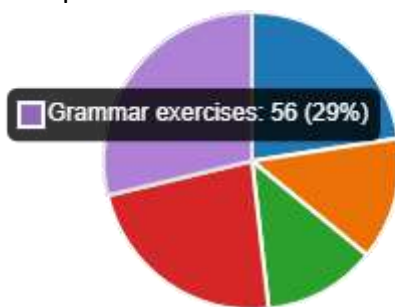
s gramatikou. V **rozprávaní** 47,2 % študentov je dostatočne spôsobilých a 25 % kadetov uviedlo, že im rozprávanie robí problém. Z výsledkov vyplýva dôležitosť prezenčných hodín s kadetmi a konverzácií na rôzne témy a potreba precvičovania rôznych gramatických cvičení.

Graf 3: Zručnosti kadetov v škále od 1-5 (od najmenej zručný po najviac zručný)

Zdroj: vlastné spracovanie

Z prieskumu sme zistili, že naši kadeti okrem zručností hodnotených na STANAG 6001 skúške (Listening, Reading, Writing, Speaking) by potrebovali aj kurz na gramatiku. Až 56 % kadetov uviedlo potrebu gramatických cvičení v moodle. Veľa materiálu by kadeti chceli aj na precvičovanie slovnej zásoby (45 % kadetov) a na cvičenie počúvania (23% kadetov). Čítanie chce precvičovať 13 % a písanie 12 % kadetov.

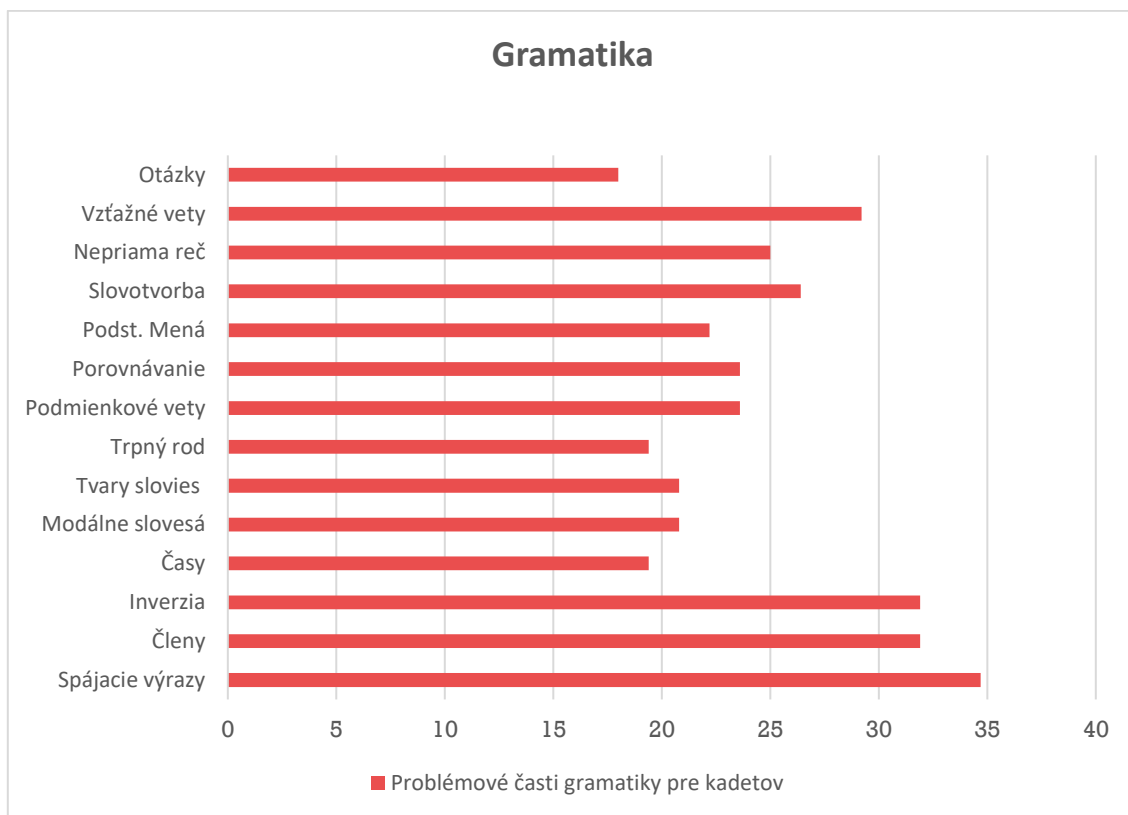
Graf 4: Potreba online materiálov

Zdroj: vlastné spracovanie

5.1 Obsah a organizácia gramatiky v MOODLE

V dotazníku sme sa pýtali študentov na rôzne gramatické javy, aby ohodnotili svoje zručnosti v škále od 1 (najmenej zručný) do 5 (najviac zručný). Z výsledku prieskumu vyplynulo, že všetky oblasti sú potrebné a treba ich precvičovať. Čo sa zdá ako najťažšie pre

kadetov je sú spájacie výrazy (linking words), členy (articles) a inverzia (inversion). Až 34,7% kadetov uviedlo, že sú málo zruční v spájacích výrazoch a 31,9 % v členoch a inverzii.

Graf 5: Potreba gramatických cvičení
Zdroj: vlastné spracovanie

6 JAZYKOVÝ KURZ PRE SLP 2 / SLP 3

Každá úroveň má svoje špecifické oblasti, ktorou sa determinuje. Je nemožné spraviť len jeden kurz pre obe úrovne. Rozdiel medzi úrovňou SLP 2 a SLP 3 je v abstraktnom poňatí témy a rozvinutejšej slovnej zásobe. Je potrebné orientovať sa vo všetkých oblastiach a kandidát na úroveň SLP 3 musí mať uchopené aj zručnosti potrebné na nižšiu úroveň. Kurzy je potrebné vytvoriť oddelene s dôrazom na deskriptory a potreby sústredenia sa na oblasti týkajúcej sa tém/okruhov danej úrovne. V nižšej úrovni je to okruh známych oblastí ako rodina, priatelia, práca, miesta, kde žijem a vo vyššej úrovni sa oblasť posúva na širšiu oblasť celosvetového pôsobenia, vplyvu, abstraktnej roviny týkajúcej sa aj budúcnosti, hypotéz, návrhov na riešenie a zlepšenia v rôznych častiach sveta a v rôznych okruhoch pôsobnosti napr. veda a technológie, životné prostredie, politické prostredie, vojna a mier.

Študentov sme sa v dotazníku pýtali, ktoré okruhy tém sa im zdajú, že ich ovládajú a ktoré im robia problémy. Najviac zvládnutú majú slovnú zásobu v téme rodina (až 73,6 % kadetov), voľný čas (72,3% kadetov) a dovolenka a cestovanie (63,9 % kadetov). Málo uchopené oblasti majú Zločin a spravodlivosť (50 %), masmédiá (44,4%), Technológie

a Kultúra (38,9 % kadetov). Tieto výsledky môžu, ale aj nemusia zodpovedať reálnym vedomostiam, pretože hoci sa témy ako rodina zdajú ľahké, študent nemusí vedieť rozprávať o nich na vyššej úrovni so zložitejšou slovnou zásobou.

Graf 6: Potreba slovnej zásoby
Zdroj: vlastné spracovanie

6.1 Obsah a organizácia kurzu SLP 2 a SLP 3

Deskriptory STANAG sú špecifické, preto ak ich kadet nepozná alebo podcení prípravu, nemusí dosiahnuť požadovanú úroveň, týka sa to najmä úrovni SLP 2, ani SLP 3, preto by bolo vhodné vytvoriť dva samostatné kurzy pre nižšiu a vyššiu úroveň.

Jednotlivé kapitoly by sa rozdelili podľa tém, z ktorých vychádza skúška STANAG 6001. Každá kapitola by mala zahŕňať predstavenie deskriptorov k danej téme, základnú slovnú zásobu alebo gramatiku podporenú vizuálnymi prostriedkami (obrázkami, videom...), zdroje literatúry a webových stránok, z ktorých môžu kadeti čerpať pri samoštúdiu, testy na počúvanie a čítanie, návrhy na písanie a rozprávanie. K tomu by boli možnosti diskusných fór, úloh, projektov, otázok na zamyslenie. Na záver kapitoly by bola krátka spätná väzba pre študentov so sebahodnotením ako túto tému zvládli. Znamkový výkaz a spätná väzba ukáže študentovi aj učiteľovi progres učiaceho sa v jednotlivých témach.

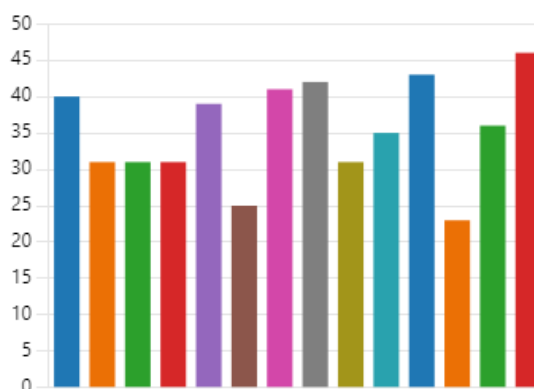
Kadeti sa musia naučiť pracovať viac samostatnejšie a zodpovednejšie. Učiteľ im môže dať prostriedky, ale študenti sami svojou aktivitou získavajú vedomosti a zručnosti. Kurz na moodle im môže dať stručný návod ako postupovať v procese učenia a v spolupráci s učiteľom ich v tom učení aj sprevádzať. Rovnako dôležitá je tiež práca v tímoch. Kadeti môžu spoločne participovať na rôznych projektoch a obohatiť sa navzájom svojimi

vedomostami. Výsledky tiež môžu byť zverejnené v kurze a takto inšpirovať súčasných, ale aj budúcich študentov AOS.

7 JAZYKOVÝ KURZ NA VOJENSKÉ TÉMY

Kadeti sú študentami Akadémie ozbrojených síl a potrebujú sa vzdelávať aj v oblasti vojenskej problematiky. Preto sme sa ich pýtali na záujem štúdia jednotlivých oblastí v anglickom jazyku. Chceli sme zistiť, na ktorú oblasť by potrebovali viac slovnej zásoby a precvičovania. Kadeti označili ako najviac potrebné a užitočné pre nich: rádiová komunikácia (64%), CASEVAC/MEDEVAC (60 %), vojenská taktická terminológia (58 %), vojenské vodcovstvo (57%), vojenské hodnosti, jednotky a odvetvia (55%), medzinárodné konflikty a misie (54%), hliadky a hliadkovanie (50%), vlastnosti terénu(49%). Zaujímá ich však aj slovná zásoba k základnému vojenskému výcviku, osobnej výzbroje, zbraňam, vojenským cvičeniam (43%).

a. Military ranks, units, branches	40
b. Basic military training	31
c. Personal equipment	31
d. Firearms	31
e. International Conflicts, Militar...	39
f. French Foreign Legion	25
g. Military leadership, qualities o...	41
h. Military tactical terminology	42
i. Military exercises	31
j. Terrain features	35
k. CASEVAC, MEDEVAC	43
l. Checkpoint	23
m. Patrol	36
n. Radio communication	46

Graf 7: Vojenská terminológia v moodle programe
Zdroj: vlastné spracovanie

8 JAZYKOVÝ KURZ PODĽA MODELU ADDIE

Tvorba jazykového kurzu by bola inšpirovaná ADDIE modelom, ktorý rozpracovala Victoria Russel and Kathryn Mruphy-Judy. Prostredníctvom tohto modelu sa dá vytvoriť kvalitný jazykový online kurz, ktorý bude samostatnou e-learningovou formou, prípadne bude slúžiť len ako doplnková forma k prezenčnému predmetu. Addie model je skratkou anglických slov:

- 1) Analýza - prieskum (analysis)
- 2) Návrh (design)
- 3) Vývoj (develop)
- 4) Realizácia (implement)
- 5) Hodnotenie (evaluate)

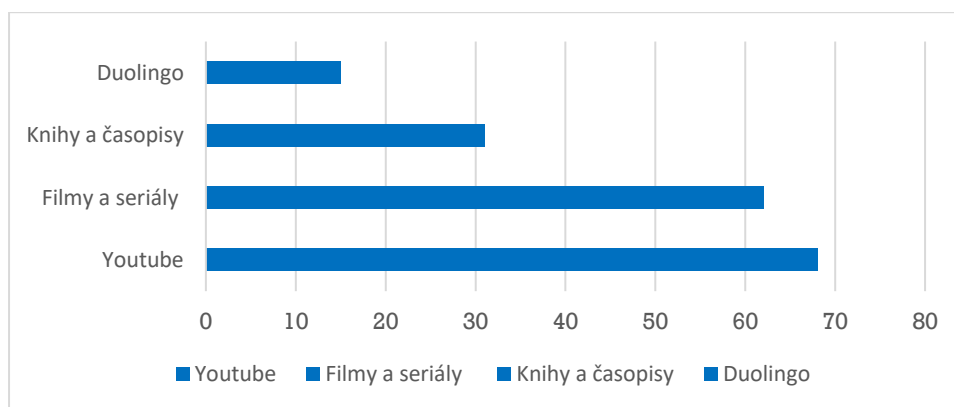
Obrázok 1: ADDIE model
Zdroj: vlastné spracovanie

V tomto príspevku chceme čiastočne navrhnuť ako by mal kurz vyzeráť a čo všetko by bolo potrebné do neho vložiť. Veľa času však zaberie vytvorenie podrobnejšej stavby kurzu, jeho technická realizácia a technologická podpora učiteľov a študentov. Treba myslieť aj na samotný výstup kurzu, či bude len doplnkovým popri prezenčnom vyučovaní a či budú výsledky jednotlivých sekcií zahrnuté do hodnotenia alebo online priestor bude len na samoštúdium pre kadetov.

Jazyk a štýl písania textu v kurze by mal byť jasný a výstižný, vety a odseky stručné a k veci, špecifické výrazy, skratky a akronymy vysvetlené v ľahko prístupnom slovníku pojmov, písomné označenia na grafoch, tabuľkách, diagramoch, obrázkoch v takom type písma, že je jasné a dosť veľké na čítanie. Materiál v kurze je jazykovo reeditovaný, bez gramatických chýb. Pri úlohách by mal byť dátum a čas dodania, miesto uloženia a kritéria hodnotenia. Pri videách a audio ukážkach je rýchlosť rozprávania dôležitá, je potrebné dávať pauzy v kľúčových momentoch, ale zároveň hovoriť prirodzene, nie úplne pomaly. Popri tom pamätať na kvalitu a pozadie zvuku a primeranú hlasitosť.

Online materiál by mal byť atraktívny a graficky príťažlivý. Nie všetci máme rovnaké učebné štýly, textové aj vizuálne informácie spracovávame rôznym spôsobom. Do popredia však vstupuje vizuálne online prostredie. Hlavne mladá generácia je už zvyknutá na kvalitný a estetický dizajn. Ak je vizuálne zaujímavého materiálu menej, môžeme tiež obsah ignorovať, alebo ho preskočiť. Rozloženie online stránky má byť také, aby tam bolo dostatok bieloho miesta. Text má byť jasný a stránka má byť prehľadná a otvorená s jasným množstvom bieloho miesta, tak aby nedovolila študentovi nadmernú záťaž pri spracovávaní obsahu.

V rámci kurzu by mali byť zdroje na rôzne videá a zaujímavé stránky, pretože až 89 % kadetov využíva internet na pozeraie filmov, seriálov a rôznych videí a 25 % kadetov číta články alebo knihy v angličtine. V dotazníku pre druhákov sme sa pýtali aké online zdroje používajú na učenie a zdokonaľovanie zručností v anglickom jazyku. Youtube videá využíva 68 % kadetov, Netflix 28 % kadetov, Duolingo 21 % kadetov. Okrem toho menovali ďalšie stránky s filmami a videami, dvaja kadeti pozerajú tiež dokumentárne videá, jeden videá na Tiktoku a jeden videá na Instagrame. Niektorí kadeti čítajú aj knihy v anglickom jazyku a zaujímajú sa o dianie vo svete cez správy na BBC (3 kadeti), CNN (3 kadeti), News in Level (4 kadeti), Guardian (1 kadet), Kyiv Independent (1 kadet), Microsoft Edge News (1 kadet), Yahoo finance (1 kadet). Internet kadeti využívajú aj na precvičovanie a učenie sa cez rôzne slovníky (Lingea), gramatické a posluchové cvičenia (english practice.at), prekladače, quizlet a 1 kadet uviedol aj Chatgpt.

Graf 8: Internetové zdroje

Zdroj: vlastné spracovanie

ZÁVER

V tomto príspevku sme analyzovali zručnosti a potreby kadetov. Uviedli sme, v ktorých oblastiach majú menej vedomostí a ktoré by potrebovali precvičovať viac. Zamerali sme sa na náročnosť rôznych častí gramatiky a slovnej zásoby. Navrhli sme kurzy podľa špecifických deskriptorov STANAGu pre úrovne SLP 2 a SLP 3 a osobitný kurz pre gramatiku a vojenskú slovnú zásobu. Na vytvorenie kvalitného kurzu odporúčame myslieť na viaceré oblasti ako to ukazuje ADDIE model pre jazykové vzdelávanie. Je potrebné podrobnejšie analyzovať faktory ovplyvňujúce tvorbu kurzu, starostlivo premyslieť obsah, dbať na dostatok času a ľudských zdrojov na dizajn a realizáciu kurzu a následné pretestovanie kurzu a hodnotenie jeho úspešnosti. Je potrebné predstaviť kurz, opísať jeho štruktúru a obsah rozdelený do kapitol a podkapitol. Následne oboznámiť študentov s jednotlivých funkciami kurzu a s jednotlivými osobami podporujúcimi proces učenia (s učiteľmi a technickou podporou kurzu). Veríme, že v budúcnosti sa vytvoria tímy ochotné spolupracovať na vytvorení jednotlivých kurzov a prispieť k lepšiemu jazykovej úrovni kadetov na AOS.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

BERNIKOVÁ, Z., LEHOTSKÁ B., NAGYOVÁ, L.: Cvičebnica anglického jazyka. Príprava na skúšku z anglického jazyka podľa normy STANAG 6001.2016. Liptovský Mikuláš: Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, 2016. 320 s. ISBN: 978-80-8040-538-0.

BOETTCHER, Judith V. – CONRAD, Rita-Marie: The Online Teaching Survival Guide. Simple and Practical Pedagogical Tips. 2021. San Francisco: Jossey-Bass, 2021. 371 s. ISBN: 978-1-119-76500-4.

JOHNSON, Aaron: Excellent! Online teaching. Effective strategies for a successful semester online. 2013. Great Britain: Amazon. 2013. 52 s. ISBN 9780989711609

RUSSELL, V. – MURPHY-JUDY, K. 2021. Teaching language online. A guide for Designing, Developing, and Delivering Online, Blended, and Flipped Language Courses. New York: Routledge, 2021. 282 s. ISBN: 978-1-138-38700-3. <https://doi.org/10.4324/9780429426483-001>

VAI, M. -SOSULSKI, K. 2016. Essentials of Online Course Design. A Standards-Based Guide. New York: Routledge, 2016. 232 s. ISBN: 978-1-138-78016-3.

NATO STANAG 6001, Ed. 5., 2021. Overview of language proficiency levels. [online]. Bureau for international language coordination (BILC). 2021. Dostupné z: <https://www.natobilc.org/documents/TrainingResources/STANAG%206001%20Overview%20Feb%202019.pdf>. [citované 2024-05-20].

MINISTERSTVO OBRANY ČESKEJ REPUBLIKY, 2020. Rozkaz ministra obrany o jazykovém vzdelávaní ze dne 9. dubna 2020 ve znění RMO č. 38/2021 Věstníku (1. novela) v působnosti Ministerstva obrany. [online]. Dostupné z: https://lib.unob.cz/UNOB_CZ/CJV/TESTOVANI/r25_20_ve_zn%C4%9Bn%C3%AD_r38_21_r31_23.pdf. [citované 2024-05-20].

Služobný predpis č.109/2022 o požiadavkách na vojenskú hodnosť a odborných požiadavkách na výkon funkcie, o úrovni znalosti cudzieho jazyka na vojenskú hodnosť a na výkon funkcie, o spôsobe ich získavania, o podmienkach uznávania požiadaviek na vojenskú hodnosť a odborných požiadaviek na výkon funkcie dosiahnutých pred účinnosťou zákona č. 281/2015 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Bratislava: Hlavný služobný úrad. 2022. 12 s.

Služobný predpis č.111/2015 o požiadavkách na vojenskú hodnosť a odborných požiadavkách na výkon funkcie, o úrovni znalosti cudzieho jazyka na vojenskú hodnosť a na výkon funkcie, o spôsobe ich získavania, o podmienkach uznávania požiadaviek na vojenskú hodnosť a odborných požiadaviek na výkon funkcie dosiahnutých pred účinnosťou zákona č. 281/2015 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Bratislava: Hlavný služobný úrad. 2015. 13 s.

Mgr. Katarína HOLOŠOVÁ

Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika

Demänovská cesta 393

031 01 Liptovský Mikuláš

katarina.holosova@aos.sk